

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/116/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112232994
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4112232994.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Renáty Pátrovičovej v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, v mene ktorej koná advokát a konateľ Doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 30. októbra 2013 č. k. 13C/782/2012-51, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.
Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Komárno (súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „OSP“) rozsudkom zo dňa 30.10.2013 č. k. 13C/782/2013-51 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) zamietol žalobu a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobca sa žalobou doručenou dňa 27.09.2012 domáhal vydania medzitimného rozsudku, ktorým by súd určil, že žalovaný je zodpovedný za škodu vzniknutú žalobcovi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Nitra ako exekučného súdu z dôvodu, že tento nerozhodol v zákonom určenej lehote o návrhu oprávneného na zmenu exekútora v exekučnom konaní vedenom pre pohľadávku žalobcu, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. 4031541 dlžníkom - povinným B. A.. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 175 eur a na nemajetkovú ujmu vo výške 387,24 eura ako aj náhradu trov konania. Žalobca pre obavy o osud pohľadávky vymáhanej povereným súdnym exekútorom doručil exekučnému súdu návrh na zmenu exekútora z 10.08.2009. Tvrdným nesprávnym postupom exekučného súdu mala vzniknúť žalobcovi majetková škoda vo výške 175 eur, ktorá pozostáva z paušálnych nárokov špecifikovaných v návrhu. Taktiež mu mala vzniknúť aj nemajetková ujma, ktorú žalobca vyčíslil zo základu 663,88 eura na rok, a to sumou 387,24 eura, keď márnym plynutím času boli reálne ohrozené legitímne očakávania žalobcu, že správnym postupom dôjde k zámene súdneho exekútora, čo bude viesť k efektívnemu a účinnému vymoženiu jeho pohľadávky. Nesprávnym úradným postupom exekučný súd vystavil oprávnené záujmy žalobcu k riziku zániku povinného, k riziku zmarenia účelu konania pre stratu kontaktu s povinným a riziku insolvencie povinného. Uvedeným postupom exekučného súdu malo dôjsť k vnútorným zásahom do spoločnosti, ovplyvňovaniu podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušeniu jeho práv, k strate legitímnych očakávaní, strate dôvery v právo a spravodlivé riešenie vecí a k vyvolaniu rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky.

Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril, žiadal žalobu zamietnuť. Poukázal na to, že žaloba je zmätočná, žalobca nepredložil žiadne dôkazy, nie je jasný ani titul nároku na náhradu škody, žaloba je podaná

predčasne, poukázal na to, že nič nebránilo žalobcovi, využiť účinný prostriedok nápravy, a to podanie sťažnosti predsedovi príslušného súdu, ústavná sťažnosť taktiež podaná nebola, namietal aj premlčanie návrhu.

Súd prvého stupňa na danú vec aplikoval ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z., a to najmä § 3 ods. 1 písm. d/, § 3 ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a/ 1, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 5, ako aj § 44 ods. 1, 2, 8, 9 zákona č. 233/1995 Zb. (ďalej len EP), § 46 ods. 1, 2 EP, § 47 EP, § 60 písm. d/ EP, § 200 EP, § 238 ods. 1, 2 EP, § 240 ods. 1 EP.

Uviedol, že z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 15Er/213/2005 vyplýva, že dňa 30.06.2005 súdny exekútor JUDr. Milan Strieška doručil Okresnému súdu Nitra žiadosť o udelenie poverenia spolu s návrhom na vykonanie exekúcie z 15.06.2005, notárskou zápisnicou ako exekučným titulom a zmluvou o úvere. Okresný súd Nitra ako exekučný súd dňa 12.07.2005 vydal poverenie č. k. 15Er 213/2005-11, číslo exekútorského spisu: EX 1560/05, ktorým poveril súdneho exekútora JUDr. Milana Striešku vykonaním exekúcie na základe exekučného titulu - notárskej zápisnice, pričom oprávneným je žalobca a povinným je B. A.. Žalobca dňa 14.10.2009 doručil exekučnému súdu návrh na zmenu exekútora, pričom navrhol vykonaním exekúcie poveriť Exekútorský úrad JUDr. Rudolfa Krutého. Prípisom z 26.10.2009 exekučný súd vyzval súdneho exekútora JUDr. Milana Striešku, aby sa k návrhu na zmenu súdneho exekútora vyjadril v lehote 20 dní a v rovnakej lehote vyčíslil trovy exekúcie. Súdny exekútor JUDr. Milan Strieška dňa 18.12.2009 doručil exekučnému súdu originál exekučného spisu s tým, že pre oprávneného vymohol 208,22 eura a na trovy exekúcie vymohol 117,08 eura. Súčasne si vyčíslil zostatok na trovy exekúcie. Žalobca ako oprávnený prípisom doručeným exekučnému súdu elektronicky dňa 24.05.2010 požiadal o informáciu, v akom stave sa nachádza konanie o návrhu na zmenu súdneho exekútora. Uznesením z 28.05.2010 exekučný súd návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora vyhovel, a to, s poukazom na § 238 ods. 1, 2 EP, podľa § 44 ods. 6 EP v znení účinnom do 31.08.2005. Ďalším výrokom zmenil poverenie na vykonanie exekúcie tak, že vykonaním exekúcie poveril súdneho exekútora JUDr. R. Krutého a posledným výrokom uvedeného uznesenia rozhodol o trovách exekúcie. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 03.07.2010.

Súd prvého stupňa poukázal na to, že Okresnému súdu Nitra bol v exekučnej veci EX1560/2005 (a nie EX7005/2011, ako to tvrdil žalobca v návrhu) dňa 14.10.2009 doručený návrh žalobcu, v procesnom postavení oprávneného, na zmenu súdneho exekútora v zmysle § 44 ods. 8 EP. Uvedené exekučné konanie sa začalo doručením návrhu na vykonanie exekúcie pôvodnému súdnemu exekútorovi dňa 30.06.2005, teda ešte pred 01.09.2005 (§ 36 ods. 1, 2 EP). Preto s poukazom na § 238 ods. 1, 2 EP s účinnosťou od 01.09.2005, konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005. Podľa § 44 ods. 6 EP, v znení účinnom do 31.08.2005, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie. Teda uvedená právna úprava obsiahnutá v § 44 ods. 6 EP v znení účinnom do 31.08.2005 neurčovala lehotu, v ktorej je exekučný súd povinný rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora. K určení lehoty na rozhodnutie súdu o zmene súdneho exekútora (30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora) došlo až s účinnosťou od 01.09.2005, pričom táto zmenená úprava nedopadá na konania začaté pred 01.09.2005. Tieto konania sa s poukazom na § 238 ods. 1, 2 EP dokončia podľa práva platného do 31.8.2005. Úprava obsiahnutá v § 44 ods. 8 EP v znení účinnom od 01.12.2006 sa nevzťahuje na konania začaté pred 01.12.2006, ako to vyplýva z § 240 ods. 1, 2 EP.

Žalobca v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal zníženie svojho majetku o 175 eur. Určenie výšky požadovanej náhrady škody v návrhu nie je dôkazom o vzniknutej škode. Pôvodný exekútor po vydaní poverenia exekučným súdom vykonávaním exekúcie vymohol úhrnom sumu 325,30 eura, z toho pre oprávneného sumu 208,22 eura. Keďže s poukazom na § 238 ods. 1, 2 EP právna úprava obsiahnutá v § 44 ods. 6 EP v znení účinnom do 31.08.2005 neurčovala lehotu, v ktorej je exekučný súd povinný rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora, čas ktorý uplynul do rozhodnutia exekučného súdu o návrhu na zmenu súdneho exekútora nemohol v danom prípade nielenže vyvolať stav právnej neistoty žalobcu, ale nemohol byť v danom prípade ani príčinou vzniku žalobcom tvrdenej paušálnej škody vo výške 175 eur. V súvislosti s uvedeným nemožno prehliadnúť, že prípadný nesprávny procesný postup exekučného súdu môže mať za následok vznik zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku oprávneného z exekučného konania, ktoré by bolo priamo a nesprostredkovane spôsobené práve týmto postupom. V danej exekučnej veci súd rozhodol o zmene exekútora uznesením z 28.05.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť 03.07.2010. Žalobca nepochybne mal náklady na zamestnancov spravujúcich pohľadávku žalobcu voči jeho

dlužníkovi aj počas doby, ktorá uplynula od rozhodnutia exekučného súdu o zmene exekútora do doby nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia. Takéto náklady mal aj v období od spisania návrhu na vykonanie exekúcie až do doručenia návrhu na zmenu súdneho exekútora exekučnému súdu. Uvedené náklady žalobca bude mať až do úplného uhradenia pohľadávky povinným dlžníkom, resp. do jej odpísania. Navyše, pôvodný exekútor mal zo zákona povinnosť vykonávať začatú exekúciu až do doručenia rozhodnutia exekučného súdu o zmene súdneho exekútora.

Žalobca v konaní nepreukázal ani vznik skutočnej škody zmenšením svojho majetku o tvrdených, ale nepreukázaných 175 eur a nepreukázal ani existenciu príčinnej súvislosti medzi tvrdeným, no nepreukázaným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu a prípadným zmenšením jeho majetku. Keďže podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sú určené kumulatívne, nesplnenie čo i len jednej z nich vylučuje zodpovednosť štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Vzhľadom na uvedené súd návrh žalobcu v časti náhrady materiálnej škody zamietol.

Prípadný nesprávny úradný postup exekučného súdu bez ďalšieho nemá za následok vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Rovnako ako pri vzniku škody je poškodený povinný nielen tvrdiť, ale aj preukázať vznik nemajetkovej ujmy, resp. uviesť skutočnosti, na ktorých základe bude možné podľa zákonom určených kritérií posúdiť vznik a rozsah ujmy. Pokiaľ žalobca v danom prípade tvrdí, že zmenu exekútora navrhol v exekučnom konaní, v ktorom bolo vydané poverenie pred vyše štyrmi rokmi pred doručením návrhu na zmenu exekútora, doba, ktorá uplynula od doručenia uvedeného návrhu na zmenu súdneho exekútora do vydania uznesenia o zmene súdneho exekútora, nemohla nijako negatívne zasiahnuť žalobcu, nemohla v ňom vyvolať neistotu ako morálnu ujmu, nemohla ovplyvniť jeho plánovanie a rozhodovanie, nemohla vyvolať ani riziko ohrozujúce konečné vymożenie pohľadávky, keďže v uvedenej exekučnej veci bola exekúcia začatá poverením pôvodného exekútora, ktorý podľa vyúčtovania trov exekúcie vymohol v prospech oprávneného sumu 208,22 eura. Aj pre prípadný stav neistoty účastníka neprimerane dlhého konania je tento povinný tvrdením rozhodujúcich skutočností dostatočne vysvetliť motiváciu k uplatneniu nároku na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má slúžiť ku kompenzácii stavu neistoty, do ktorej by bol poškodený v dôsledku neprimeranej dĺžky konania uvedený. Žalobca v danom prípade nepreukázal tvrdené následky, keď nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy, ako objektívne zistiteľného stavu, ktorého existencia musí byť preukázaná nad všetky pochybnosti a ani jej závažnosť a okolnosti vzniku tvrdenej ujmy, a tak neuniesol dôkazné bremeno ani o tejto časti návrhu.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého súd náhradu trov konania prizná úspešnému účastníkovi proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V danom prípade bol úspešným účastníkom žalovaný, ktorý si v lehote určenej v § 151 ods. 1 O.s.p. nevyčíslił žiadne trovy konania a ani zo spisu nevyplýva, že by mu nejaké trovy konania vznikli, a tak mu náhradu trov konania nepriznal. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, nesprávne vec právne posúdił tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a mal za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Namietal, že súd prvého stupňa v merite veci aplikoval novú právnu úpravu obsiahnutú v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti, teda po založení zodpovednostného právneho vzťahu. Zdôraznil, že súd bol jednoznačne pri svojom rozhodovaní viazaný ust. § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. Mal za to, že súd svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Argumentoval tým, že súd vytvára konštrukciu, podľa ktorej je návrh navrhovateľa na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy anulovaný značnou nedôveryhodnosťou údajov. Poukázal na to, že súd nemôže založiť odôvodnenie o zániku nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom na nedôveryhodnosti údajov. V tomto smere poukázal na to, že nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu, a tak mohol niektoré skutočnosti len usudzovať, a to podľa sekundárnych prejavov, ktoré mali v realite, z toho dôvodu ako dôkaz označil exekučný spis a žiadal použiť v ňom obsiahnuté listiny. Zdôraznil, že samotná nedôveryhodnosť údajov však nič nemôže zmeniť na tom, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu, keď rozhodnutie nebolo vydané v zákonom ustanovenej lehote.

Zároveň namietal, že súd vôbec nevysvetlił, prečo zastáva názor, že účastníkom

nevznikol stav právnej neistoty i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného.

Ďalej dôvodil tým, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a navyše jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti atď. Poukázal na to, že Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickéj situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávaný za vinu. Za prejav nesústreďenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom, v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Tým svoje rozhodnutie založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 OSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a/, c/ a f/ OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 OSP) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z. z.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 219 OSP.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Žalobca sa podaným návrhom domáhal od žalovaného náhrady majetkovej škody v sume 175 eur ako majetkovej škody a z titulu nemajetkovej ujmy v sume 387,24 eura, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom súdu, v dôsledku nevydania rozhodnutia o návrhu na zmenu exekútora v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov a vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok v exekučnom konaní vedenom Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 15Er/213/2005. Majetková škoda predstavuje účelne vynaložené náklady spojené s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím o ňom. Vynaložil v tomto období na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému sumu 70 eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40 eur, na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom sumu 50 eur a na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde sumu 15 eur, spolu sumu 175 eur. Nemajetkovú ujmu požadoval ako primeranú náhradu za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, za porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky, pričom pri výpočte vychádzal z alikvotného pomeru 55,32 eura za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu a to na základe aplikácie doktríny ústavného súdu.

Exekučné konanie bolo vedené pod sp. zn. 15Er/213/2005 na základe návrhu oprávneného podaného dňa 15.06.2005. Dňa 14.10.2009 doručil oprávnený súdu návrh na zmenu exekútora a žiadal, aby súd poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého. Listom zo dňa 26.10.2009 požiadal exekučný súd súdneho exekútora o vyčíslenie trov exekúcie. Súd uznesením č. k. 15Er/213/2005-19 zo dňa 28.05.2010 návrhu oprávneného na zmenu exekútora vyhovel.

Odvolací súd poukazuje na to, že odvolacie dôvody uvádzané v odvolaní vôbec nekorešponujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založený napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa. Žalobca podal množstvo návrhov s rovnakým predmetom konania, pričom vo všetkých konaniach podáva odvolania s totožným obsahom bez ohľadu na konkrétne okolnosti danej veci.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa tak hmotnoprávnu, ako aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté rozhodnutie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je však odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 OSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy.

Odvolací súd sa pri posudzovaní danej veci preto zaoberal len námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvého stupňa predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska toho, či nedošlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31. 12. 2012, teda v čase, kedy malo dôjsť k spôsobeniu škody (ďalej len citovaný zákon), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 v znení do 31.12.2012, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa ods. 2, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení do 31.12.2012, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa ods. 2, každý je povinný bez zbytočného odkladu na požiadanie príslušného orgánu, ktorý koná v mene štátu, písomne oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre predbežné prerokovanie nároku.

Podľa § 19 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení do 31.12.2012, právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia.

Podľa ods. 2, najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

Podľa ods. 3, lehota neplyní počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

Podľa § 44 ods. 6 EP v znení účinnom od 01.03.2004 do 31.08.2005, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 238 ods. 1 EP, konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak.

Z hľadiska dikcie ust. § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. nemožno stotožňovať porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehoty a zbytočné

prieťahy v konaní, pričom ide o osobitné dôvody nesprávneho úradného postupu. Ak zákonodarca explicitne ustanovil, že za nesprávny úradný postup sa považuje porušenie orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, akýkoľvek extenzívny výklad by bol v rozpore s účelom zákona. Pokiaľ nebola dodržaná zákonná 30-dňová lehota na rozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora (ak bola zákonom v danom období stanovená), takýto stav predstavuje nesprávny úradný postup súdu.

Nesprávny úradný postup však bez splnenia ostatných predpokladov - vzniku škody a danosti príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom, nezakladá vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci.

Súd prvého stupňa nesprávne citoval ustanovenie § 44 ods. 8, 9 EP, teda § 44 EP upravujúce zmenu súdneho exekútora v znení účinnom od 01.12.2006. Keďže exekučné konanie začalo dňa 13.10.2004 (podaním návrhu na vykonanie exekúcie), s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1 je potrebné na celé konanie aplikovať Exekučný poriadok v znení účinnom v čase začatia exekučného konania. Nesprávne citovanie znenia § 44 EP však v konečnom dôsledku nemá vplyv na správnosť napadnutého rozsudku, ktorý je vo výroku vecne správny.

Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov je osobitným zákonom upravujúcim zákonné predpoklady zodpovednosti štátu za škodu. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom je zodpovednosť objektívna bez zreteľa na zavinenie, ktorej sa nemožno zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti je jednak v danej veci vytýkaný nesprávny úradný postup okresného súdu, ďalej existencia škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Prvým a zároveň jedným z rozhodujúcich predpokladov zodpovednosti za škodu je práve nesprávny úradný postup pri výkone verejnej moci, kedy štát zodpovedá za podmienok ustanovených zák. č. 514/2003 Z. z. za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Keďže predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je súčasné - kumulatívne spojenie všetkých troch základných predpokladov, je zrejmé, že bez zistenia prvého predpokladu - nesprávneho úradného postupu nie je už potom dôvodné skúmať existenciu vzniku škody, či nemajetkovej ujmy, resp. príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak ich preukáže, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže.

Nesprávnym úradným postupom môže byť akákoľvek činnosť spojená s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel ustanovených právnymi normami.

Odvolačný súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že v priebehu exekúcie v čase, keď je podaný návrh na zmenu exekútora k žiadnej škode nemôže dôjsť, keďže pôvodný exekútor má podľa zákona oprávnenie i povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplýva, že súd prvého stupňa po podaní návrhu na zmenu súdneho exekútora vykonával úkony potrebné k rozhodnutiu o návrhu na zmenu súdneho exekútora a následne o zmene súdneho exekútora aj rozhodol, pričom tieto úkony vykonával v akceptovateľnej lehote. Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky pritom platí, že samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva účastníka konania, keďže je potrebné zohľadniť všetky okolnosti prípadu. Avšak v danom prípade podľa ustanovenia § 44 v znení účinnom v čase začatia exekúcie v danej veci, zmena súdneho exekútora bola upravená v § 44 ods. 6 EP a v tom čase nebola určená lehota na rozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora.

Samotné nedodržanie lehoty nemožno totiž vnímať izolovane, oddelene od ostatných okolností, ktoré majú vplyv na jej plynutie. Vychádzajúc z okolností daného prípadu odvolací súd dospel rovnako ako súd prvého stupňa k záveru, že návrh žalobcu je nedôvodný.

K aplikácii novej právnej úpravy § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí citoval ustanovenie § 9 ods. 2 v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, teda v správnom znení, preto je táto námietka žalobcu nedôvodná. K odvolaciemu argumentu žalobcu o vyvrátení nároku navrhovateľa konštrukciou súdu o nedôveryhodnosti údajov žalobcu, uvedeného v návrhu, odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa zamietnutie nároku neodôvodnil nedôveryhodnosťou údajov žalobcu, pričom na rozhodnutie mal k dispozícii exekučný spis. K trvaní stavu právnej neistoty odvolací súd uvádza, že tým, že exekučný súd vykonával úkony smerujúce k rozhodnutiu o návrhu na zmenu súdneho exekútora, nemohlo dôjsť rozhodnutím súdu o návrhu žalobcu na zmenu súdneho exekútora v akceptovateľnej lehote ani k posunutiu trvania

právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súd v danej veci správne aplikoval platné právo a rozhodol v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, v súlade s právom na spravodlivý súdny proces a v súlade s právom na prerokovanie veci v primeranom čase. V konaní nebolo zistené, že by v exekučnej veci, od ktorej si žalobca svoj nárok uplatňuje, nebolo rozhodnuté v primeranom čase.

Vzhľadom k tomu, že v danej veci v čase začatia exekučného konania Exekučný poriadok nestanovil lehotu na rozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora, nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2002 Z. z., čím nebol naplnený základný predpoklad pre zodpovednosť žalovaného na náhradu škody a nemajetkovú ujmu, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny vo výroku podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalovanému v odvolacom konaní náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil a ani mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.